

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1385/01

Zo dňa: 04.06.2015

Z-007031/2015/1070/SMC

Počet výtlačkov: 2

Výtlačok číslo: 1

Počet strán: 7

Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
evidencie a nakladania s pozemkami obcí**

Obec Lom nad Rimavicou

Banská Bystrica august 2015

Zhrnutie

Kontrola evidencie a nakladania s pozemkami obcí bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2015, do ktorého bola zaradená na základe strategického plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na roky 2015 až 2017, kde nosnou témou kontrolnej činnosti je zvýšenie kvality života a v rámci nej hospodárenie samosprávy.

Návrh na zaradenie kontrolnej akcie do plánu kontrolnej činnosti vyplynul z rozdielných údajov o pozemkoch pri analýze údajov zverejňovaných Datacentrom, účtovných závierok obcí zverejnených v registri účtovných závierok a údajov z informačných systémov katastrálnych odborov okresných úradov. Kontrola bola zameraná na pozemky, ktoré obec vo svojom účtovníctve neevidovala, resp. evidovala v nulovej hodnote.

Účelom kontroly bolo komplexné posúdenie evidencie a nakladania s pozemkami. Vzhľadom na nesprávnu evidenciu pozemkov bolo zámerom kontroly vyčíslieť hodnotu pozemkov vo vlastníctve obce a jej podiel na celkovej hodnote majetku, ktorá bola v kontrolovanom období obcou nesprávne vykazovaná v účtovných závierkach.

Kontrolou bola preverená aj účinnosť kontrolného systému obce v súvislosti s nesprávnu evidenciou pozemkov, t. j. činnosť hlavného kontrolóra, povinnosť overovania účtovných závierok a výročných správ audítorom a prípadné kontroly iných externých inštitúcií zamerané na kontrolovanú oblasť.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu za obdobie rokov 2012 až 2014. Pri kontrole boli použité metódy a techniky: štúdium vnútorných predpisov, prístup detailného preverovania dokladov, rozhovory s manažmentom a zamestnancami obce.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri evidencii a vykazovaní pozemkov bolo zistené, že v kontrolovanom období obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov a na účte 031 - Pozemky evidovala pozemky s nulovou hodnotou a to aj v prípade pozemkov, ku ktorým mala vlastnícke právo zapísané v listoch vlastníctva. Zároveň bolo zistené, že obec neinventarizovala pozemky a v účtovnej závierke a finančných výkazoch uvádzala o pozemkoch nesprávne údaje.

Ocenením pozemkov vo vlastníctve obce podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady by sa v súčasnosti celková hodnota majetku obce zvýšila v porovnaní s celkovou hodnotou majetku obce k 31.12.2014 o 87,31 %.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad významnosť 2 % z celkového majetku obce stanovenú pre kontrolu.

Kontrolou predaja, kúpy, zámeny a nájmu pozemkov bolo zistené, že obec v kontrolovanom období nepredala, nekúpila, nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok.

Kontrolou účinnosti kontrolného systému obce bolo zistené, že hlavný kontrolór obce v rokoch 2012 až 2014 nevykazoval žiadnu činnosť, obec za rok 2012 nezabezpečila overenie účtovnej závierky audítorom ani jej súlad s výročnou správou, čím neboli vytvorené podmienky pre účinný kontrolný systém obce.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) č. 1385/01 zo 04.06.2015 vykonali:

Ing. Miroslav Štefánik, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Vladimír Bahýl, člen kontrolnej skupiny

kontrolu evidencie a nakladania s pozemkami obcí, ktorej účelom bolo preveriť evidenciu a nakladanie s pozemkami so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 11.06.2015 do 10.08.2015 v kontrolovanom subjekte

**obec Lom nad Rimavicou, Lom nad Rimavicou 13, 976 53 Lom nad Rimavicou,
IČO 00313556**

za kontrolované obdobie rokov 2012 až 2014.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov pre kontrolu verejného sektora (ISSAI 100) a kontrolu súladu (ISSAI 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami a kontrolný systém súvisiaci s oblasťou pozemkov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Lom nad Rimavicou (ďalej aj „obec“) je podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy SR právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom verejných zhromaždení obyvateľov obce, hlasovaním obyvateľov obce a najmä prostredníctvom volených zástupcov obecného zastupiteľstva a starostu obce. Činnosť obce je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Obec Lom nad Rimavicou sa nachádza v Banskobystrickom kraji, okres Brezno. Podľa údajov Štatistického úradu SR k 31.12.2014 mala obec 274 obyvateľov. Celkový majetok obce k 31.12.2014 mal netto hodnotu 407 586,03 eur.

Na účte 031 – Pozemky obec v kontrolovanom období evidovala pozemky s nulovou hodnotou. Podľa písomného vyjadrenia obec opomenutím neocenila pozemky a nevedla ich v účtovníctve.

Podľa údajov poskytnutých katastrálnym odborom Okresného úradu v Brezne, obec k 03.06.2015 vlastnila pozemky o celkovej výmere 973 296 m². NKÚ SR vykonal na základe poskytnutých údajov ocenenie pozemkov vo vlastníctve obce podľa príloh č. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady“).

Podrobnejšie údaje o pozemkoch vo vlastníctve obce podľa jednotlivých druhov a ich jednotkovej ceny sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka: Pozemky vo vlastníctve obce k 03.06.2015

druh pozemku	výmera v m ²	cena za m ² (v eur)	hodnota (v eur)
zastavané plochy a nádvorja	52 141	1,3200	68 826,12
záhrady	1 606	1,3200	2 119,92
trvalé trávnaté porasty	224 264	0,0239	5 359,91
orná pôda	-	-	0,00
vodné plochy	-	-	0,00
ostatné plochy	211 776	1,3200	279 544,32
lesné pozemky	-	-	0,00
pozemky SPOLU	489 787	-	355 850,27
celkový majetok obce (netto) k 31.12.2014	-	-	407 586,03
celkový majetok obce (netto) po ocenení pozemkov	-	-	763 436,30
rozdiel v celkovej hodnote majetku po ocenení pozemkov	-	-	87,31 %

Zdroj: - údaje z katastrálneho odboru Okresného úradu Brezno
 - ocenenie pozemkov NKÚ SR podľa príloh č. 1 a 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Pozn.: výmery parciel v m² sú uvedené spolu (register C + E)

V tabuľke je uvedená aj celková hodnota majetku obce pred a po ocenení pozemkov. Z týchto údajov vyplýva, že celková hodnota netto majetku obce by sa po uvedenom spôsobe ocenenia zvýšila o 87,31 %.

2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami

2.1 Evidencia a vykazovanie pozemkov

V súvislosti s kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami bola preverená ich evidencia, pričom bolo zistené, že obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov.

Obec tým, že nevedla analytickú evidenciu pozemkov, nekonala v súlade s § 25 ods. 4 Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, podľa ktorého sa analytická evidencia vedie podľa jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku a slúži na jeho identifikáciu a obsahuje najmä názov alebo opis majetku, číselné označenie, dátum jeho obstarania a uvedenia do užívania, dátum zaúčtovania na účte účtovej skupiny 01, 02 a 03, ocenenie, údaje o zvolenom postupe odpisovania, sadzby odpisov, sumy odpisov za účtovné obdobie, zostatkovú cenu, dátum a spôsob vyradenia. V analytickej evidencii dlhodobého majetku sa uvádza aj vecné bremeno k dlhodobému majetku, transfer, z ktorého bol dlhodobý majetok obstaraný, záložné právo k dlhodobému majetku a podobne.

Obec zároveň nekonala v súlade s § 7 ods. 2, písm. d) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je obec povinná viesť majetok v účtovníctve podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Kontrola preverila správnosť inventarizácie pozemkov obce. Bolo zistené, že v rokoch 2012 až 2014 obec neinventarizovala pozemky. Tým, že obec neinventarizovala pozemky, nekonala v súlade s § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30 citovaného zákona.

Kontrolou evidencie majetku bolo zistené, že obec na účte 031 - Pozemky neevidovala žiadne pozemky, resp. evidovala pozemky s nulovou hodnotou a to aj v prípade pozemkov, ku ktorým mala vlastnícke právo zapísané v listoch vlastníctva číslo 56 v katastrálnom území obce Sihla a 119 v katastrálnom území obce Lom nad Rimavicou.

Tým, že obec v účtovníctve neevidovala pozemky, nebolo účtovníctvo obce podľa § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve správne, pretože účtovná jednotka nevedla účtovníctvo podľa tohto zákona.

Okrem toho tým, že pozemky vo vlastníctve obce neboli ocenené, nebola splnená povinnosť v zmysle § 24 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok ku dňu ocenenia a to ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, ku dňu zostavenia účtovnej závierky a k inému dňu v priebehu účtovného obdobia.

Neevidovaním pozemkov obce na účte 031 – Pozemky bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke, t. j. v súvahe a v poznámkach za roky 2012 až 2014.

Na základe uvedeného kontrolovaný subjekt nepostupoval v zmysle § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Zároveň nepostupoval v súlade s § 3 Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa poznámky zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Správnosť vykazovania hodnoty pozemkov bola preverená vo finančnom výkaze o vybraných údajoch z aktív a pasív subjektu verejnej správy FIN 2-04 (ďalej len „výkaz FIN 2-04“) za obdobie rokov 2012 až 2014.

V súvislosti s neevidovaním pozemkov obce na účte 031 – Pozemky bolo zistené, že v kontrolovanom období obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v predmetnom finančnom výkaze FIN 2-04.

Obec nesprávnym vykazovaním údajov o pozemkoch vo finančnom výkaze FIN 2-04 nekonala za rok 2012 v súlade s § 1 ods. 1 a 2 Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/20414/2007-31 a za roky 2013 a 2014 v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR č. MF/21513/2012-31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy.

V zmysle prílohy č. 1 k Európskym vykonávacím smerniciam pre kontrolné štandardy INTOSAI č. 12 – Závažnosť zistení a riziko kontroly bola stanovená pre uvedenú oblasť kontroly významnosť 2 % z celkovej hodnoty majetku obce.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad významnosť 2 %, stanovenú z celkového majetku obce.

Na základe uvedeného môžeme konštatovať, že kontrolou boli zistené významné zistenia, ktoré ovplyvnili správnosť vykázaných aktív.

Kontrolou záverečných účtov bolo zistené, že v záverečnom účte za rok 2012 obec neuviedla žiadne údaje týkajúce sa bilancie aktív a pasív a v záverečnom účte za rok 2014 vykázala nesprávne údaje týkajúce sa bilancie aktív a pasív. Toto konanie obce nebolo v súlade s § 16 ods. 5 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), podľa ktorého záverečný účet obce obsahuje bilanciú aktív a pasív.

Z dôvodu nevypracovania záverečného účtu za rok 2013 nemohla byť overená správnosť vykázania aktív a pasív v predmetnom dokumente.

Tým, že obec nevypracovala záverečný účet za rok 2013, nekonala v súlade s § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého je obec povinná po skončení rozpočtového roka spracovať údaje o rozpočtovom hospodárení do záverečného účtu obce.

Obec nevypracovala výročnú správu za rok 2012. Na základe uvedeného nemohla byť overená správnosť vykázania aktív a pasív v predmetnom dokumente.

Z dôvodu neevidovania pozemkov v účtovníctve obce boli vo výročnej správe za rok 2013 a 2014 vykázané nesprávne údaje o skutočnej výške aktív a pasív obce. Uvedené nebolo v súlade s § 20 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého výročná správa musí poskytovať verný a pravdivý obraz.

2.2 Predaj, kúpa, zámena a nájom pozemkov

Pri kontrole dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri predaji, kúpe, zámene a nájme pozemkov bolo zistené, že obec v rokoch 2012 až 2014 nepredala, nekúpila, nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok obce.

3 Kontrolný systém

Cieľom kontroly bolo zhodnotiť účinnosť kontrolného systému pri nakladaní s majetkom obce preverení vybraných povinností hlavného kontrolóra (ďalej len „HK“), vykonania kontrol týkajúcich sa oblasti pozemkov externými inštitúciami a overenia účtovných závierok a výročných správ audítorom.

Kontrolu plnenia vybraných povinností HK v zmysle zákona o obecnom zriadení nebolo možné vykonať, pretože obec z kontrolovaného obdobia rokov 2012 až 2014 nepredložila žiadne písomné doklady, ktoré by preukazovali jeho činnosť (plány kontrolnej činnosti, správy, stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce).

Obec nepredložila žiadny doklad o zvolení HK pre obdobie rokov 2012 až 2014 a podľa vyjadrenia obce HK nevykonával v tomto období činnosť. Podľa výročnej správy

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

za rok 2014, obec nemala k 31.12.2014 obsadenú funkciu HK. Týmto konaním obec nepostupovala v súlade s § 4 ods. 3 písm. e) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obec pri výkone samosprávy najmä utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon. Podľa uznesenia č. 25/2015 z 27.02.2015 obecné zastupiteľstvo zvolilo HK obce s úväzkom 0,1.

Podľa vyjadrenia obce v rokoch 2012 až 2014 neboli v obci vykonané žiadne externé kontroly.

Kontrolou plnenia si povinností obce v oblasti vykonávania auditu účtovnej závierky a overovania súladu výročnej správy s účtovnou závierkou bolo zistené, že obec za rok 2012 nezabezpečila overenie účtovnej závierky audítorom, nevypracovala výročnú správu a tým ani nemohla dať overiť audítorovi jej súlad s účtovnou závierkou. Týmto konaním obec nepostupovala v súlade s § 19 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná závierka účtovnej jednotky musí byť audítorom overená do jedného roka od účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje. Obec zároveň nepostupovala v súlade s § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná vyhotovovať výročnú správu, ktorej súlad s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie musí byť overený audítorom.

Obec 01.10.2014 uzatvorila zmluvu, ktorej predmetom bol audit účtovnej závierky za rok 2013 v cene 1 000,00 eur s DPH. Za roky 2013 a 2014 obec mala audítorom overené účtovné závierky a za rok 2013 aj súlad výročnej správy s účtovnou závierkou. V čase výkonu kontroly nebol audítorom overený súlad výročnej správy s účtovnou závierkou za rok 2014.

Podľa správy audítora z 25.11.2014 „účtovná závierka vyjadruje objektívne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu obce k 31. decembru 2013, na výsledky jej hospodárenia a peňažné toky za rok končiaci k danému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve“. Podľa dodatku k uvedenej správe audítora „účtovné informácie vo výročnej správe obce Lom nad Rimavicou poskytujú vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz o konsolidovanej účtovnej závierke k 31.12.2013 a sú v súlade so zákonom o účtovníctve“.

Audítor neupozornil obec na skutočnosť, že pozemky vedené na listoch vlastníctva nemá evidované v účtovníctve.

Hodnotenie kontrolného systému so zameraním na oblasť evidencie pozemkov poukazuje na neúčinnosť kontrolných mechanizmov obce v kontrolovanom období.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 11.08.2015

Ing. Miroslav Štefánik
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Vladimír Bahýl
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 25.08.2015

Jozef Katreniak
starosta obce